

MENUETPOLONAISE

Dansen

Originalnedtegningen finner vi i boka "Regler for god Tone / Danseanvisning af A.G. Sandbeck", andet Oplag, 1903.

Vi har ikke funnet andre beskrivelser av denne dansen i samtidige dansebøker. Den er imidlertid greit og ganske entydig forklart hos Sandbeck.

Navnet "Menuetpolonaise" er en sammensetning av navnet på to danser som har det til felles at de begge går i relativt langsom $\frac{3}{4}$ takt. Ut fra dansebeskrivelsen er det da også tydelig at musikken er tredelt. Selve dansen er for det meste bygd opp av kjente motiv fra 1800-tallets store kvadriljer og kontradanser. Vi finner blant annet igjen varianter av flere av dansemotivene i fransese.

Musikken

Ut fra navnet vil det være rimelig å bruke en rolig menuett eller en stilfull $\frac{3}{4}$ polonese til denne dansen. Vi har valgt en menuett av komponisten og musikeren Johannes Steenberg (1776-1801) fra Hedmarken. Melodien fant vi i et notetrykk utgitt i Trondheim rundt 1850 på Jacob Andersens Enkes Forlag. Her er menuetten både satt ut for "Pianoforte alene" og i et arrangement for fiolin og piano slik vi har spilt den inn. På notetrykket er det også med en vals (utsatt for piano) av samme komponist.

Forøvrig finnes det en rekke fine norske menuetter og poloneser som kan brukes til denne dansen. Ikke minst Johannes Steenberg har etterlatt seg mange menuetter. På plata Norske turdansar IV frå Austlandet, HCD7177, er det spilt inn en slik som passer godt, også i lengde. Der finner du i tillegg polonese i passende tempo og stil.

Oppstilling

8 par; parvis på to rekker med 4 par i hver. Rekken til venstre sett fra musikken er A-rekken og den andre, der herren står nærmest musikken, er B-rekken. Dame og herre holder sammen med venstre hånd i venstre litt ut fra kroppen omtrent i brysthøyde.

Steg

Gåsteg I (S), Byttomfotsteg (SSS)

Byttomfotsteget blir danset med lav, men tydelig svikt på alle trinn, og alt etter forholdene med ganske lange trinn. Første trinn har litt dypere og markert svikt enn de to andre.

Til denne dansen kan en også bruke "byttomfotsteg frå polonese". Se stegbeskrivelse i Norske Folkedansar – turdansar.

Dansefot

Alle dansemotiv starter med høyre fot.

Komplimenter

Det er ikke sluttsteg i denne dansen. De lette komplimentene ved avslutningen av motivene faller da på siste taktlaget (trinnet) i steget (SSS^k).

Komplimentene i denne dansen er bare tatt med under selve forklaringen. For enkelthets skyld er de utelatt i stegkolonnen. Komplimentene er likevel også i Menuetpolonaise en viktig del av dansen.

Menuetpolonaise

Takt	Steg	Forklaring
8T		
1-4	K	Innledende kompliment mot vis-à-vis.
5-8	K	Innledende kompliment mot egen partner.
A: 16T		Rekkene danser mot hverandre og vender parvis opp mot musikken på to kolonner.
9-10	2SSS	Rekkene danser mot hverandre og vender parvis $\frac{1}{4}$ gang side om side opp mot musikken i to kolonner. De hilser vis-à-vis par med lett kompliment på det siste trinnet av første byttomfotsteget. <i>2 byttomfotsteg med lett kompliment på det første.</i>
11-16	10SSS	Kolonnene danser opp mot musikken, kaster av til hver sin side, danser ned på utsiden av oppsettet og opp etter midten igjen tilbake til egen plass på rekkene.
1-4		Det første paret i hver kolonne vender ut til hver sin side og leder hele kolonnen ned langs hele yttersiden av oppsettet. Ved nederste par sin plass vender de mot hverandre og danser side om side opp mot fronten og egen plass igjen. På det siste byttomfotsteget snur alle parene $\frac{1}{4}$ gang inn på plass, A-parene snur mot sola og B-parene med sola, alle med lett kompliment til egen partner på det siste trinnet. <i>10 byttomfotsteg.</i>
5-6	SS-k	Kompliment til motstående par og egen partner. Alle tar et lite steg (S) til høyre og setter venstre fot inntil på første takten. På andre takten gjør alle kompliment til motstående par. <i>Ett steg til side og kompliment.</i>
7-8	1SSS-k	Med venstre hånd i venstre fører herrene egen dame motsols inn foran seg på ett byttomfotsteg. På siste takten slipper de opp håndtaket og gjør kompliment. <i>1 byttomfotsteg og kompliment.</i>

B: 16T		
9-12	4SSS	<p>Parene danser medsols rundt med enhåndstak. Alle tar høyre hånd i høyre med egen partner og danser medsols rundt på stedet ca. 1 ¼ gang. De snur inn på egen plass, tar venstre hånd i venstre på siste steget og gjør lett kompliment på siste trinnet. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
13-16	3SSS-k	<p>Damene danser kjede over til motstående herre. Alle damene slipper egen partner og danser med små steg i møte med vis-à-vis dame. De tar sammen med høyre hånd i høyre, danser forbi hverandre, slipper og stanser med front mot motstående herre. Alle gjør kompliment på siste takten. <i>3 byttomfotsteg og kompliment.</i></p>
17-20	4SSS	<p>Parene danser medsols rundt med enhåndstak. Alle tar høyre hånd i høyre med motstående herre og danser medsols rundt på stedet ca. 1 ¼ gang. De snur inn på herrens plass, tar venstre hånd i venstre på siste steget og gjør lett kompliment på siste trinnet. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
21-24	4SSS	<p>Damekjede tilbake til egen herre. Alle damene danser damekjede tilbake til egen herre. De tar sammen med møtende dame med høyre hånd i høyre og egen herre med venstre hånd i venstre. Herrene fører damen motsols inn på plass med lett kompliment på siste trinnet <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
C: 16T		
17-18	SS-k	<p>Kompliment til motstående par og egen partner. Alle tar et lite steg (S) til høyre og setter venstre fot inntil på første takten. På andre takten gjør alle kompliment til motstående par. <i>Ett steg til side og kompliment.</i></p>
19-20	SS-k	<p>Med venstre hånd i venstre vender danserne parvis litt mot hverandre ved at begge trør et lite steg litt på skrå ut av rekkene og setter ledig fot inntil på første takten. På andre takten hilser de partner med kompliment uten å slippe håndtaket. <i>Ett steg til side og kompliment.</i></p>
21-24	4SSS	<p>Alle danser åpen halvkjede til vis-à-vis plass. Alle parene danser mot hverandre, slipper taket og danser åpen halvkjede gjennom. Herren fører så damen framom seg med venstre hånd i venstre i en halvsirkel mot sola og de danser ut på rekke på vis-à-vis side med lett kompliment på siste trinnet. <i>4 byttomfotsteg</i></p>

25-26	SS-k	<p>Kompliment til motstående par og egen partner. Alle tar et lite steg (S) til høyre og setter venstre fot inntil på første takten. På andre takten gjør alle kompliment til motstående par. <i>Ett steg til side og kompliment.</i></p>
27-28	SS-k	<p>Med venstre hånd i venstre vender danserne parvis litt mot hverandre ved at begge trør et lite steg litt på skrå ut av rekkene og setter ledig fot inntil på første takten. På andre takten hilser de partner med kompliment uten å slippe håndtaket. <i>Ett steg til side og kompliment.</i></p>
29-32	4SSS	<p>Åpen halvkjede tilbake til egen plass. Alle parene danser mot hverandre, slipper taket og danser åpen halvkjede gjennom. Herren fører så damen framom seg med venstre hånd i venstre i en halvsirkel mot sola og de danser ut på egen rekke og plass med lett kompliment på siste trinnet. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
D: 16T 25-28	4SSS	<p>Parvis promenade i stor ring mot sola. Parene vender seg parvis til motsols ring og tar sidevendt krysstak med høyre arm øverst i det motivet starter. Rekkene blir da til en motsols ring der damene danser ytterst. Parene danser etter hverandre omtrent halvveis rundt ringen. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
29-32	4SSS	<p>Damene danser motsols rundt under herrens arm. Dame og herre slipper med venstre hånd. Med høyre hånd i høyre fører herren på stedet damen to ganger motsols rundt under armen sin. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
1-4	4SSS	<p>Parvis promenade i stor ring mot sola. Parene tar sidevendt krysstak igjen og promenaden i stor ring fortsetter motsols omtrent tilbake der parene startet. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>
5-8	4SSS	<p>Damene danser motsols rundt under herrens arm. Alle danser inn til balancé-lenke i ring. Dame og herre slipper med venstre hånd. Med høyre hånd i høyre fører herren damen motsols en gang rundt under armen sin. På de to siste taktene fører han henne motsols inn til vendt ring samtidig som han selv vender seg mot sentrum. Herre og dame står nå med høyre hånd i høyre litt til siden for hverandre, han vendt inn og hun ut av ringen. På siste trinnet tar herrene så sammen til balancé-lenke med damen på andre siden av seg med venstre hånd i venstre og gjør lett kompliment mot henne. <i>4 byttomfotsteg.</i></p>

<p>E: 8T 9-12</p>	<p>2Ss 2SSS</p>	<p>Balancé I og medsols halv vending med enhåndstak til ny balancé-lenke. Alle danser balancé til høyre og til venstre. Så slipper de fremmed danser og bytter plass med egen partner på to steg ved å danse en halv gang rundt medsols med høyre hånd i høyre. Herrene får derved ryggen mot sentrum av ringen. Damene står nå ytterst med fronten inn. På siste trinnet tar de sammen til ny balancé-lenke med fremmed danser til venstre for seg og gjør lett kompliment. <i>2 balancé I og 2 byttomfotsteg.</i></p> <p>Balancé I og medsols halv vending med enhåndstak. Alle danser ut til dobbel ring. Alle danser på nytt en balancé til høyre og til venstre. Så slipper alle fremmed danser og danser en halv gang medsols rundt med høyre hånd i høyre med egen. Alle slipper partner og danser seg ut til dobbel ring; herrene ytterst til kolonne med sola og damene innerst til kolonne mot sola. De gjør lett kompliment mot egen partner på siste trinnet. <i>2 balancé I og 2 byttomfotsteg.</i></p>	
<p>F: 16T 1-6</p>	<p>6SSS</p>	<p>Herrene danser medsols og damene motsols i dobbel ring. Alle danser rundt med 5. dame/herre med enhåndstak. Med 2 byttomfotsteg danser alle til 5. dame/herre de møter. De tar høyre hånd i høyre med den og danser rolig en gang rundt med sola på fire byttomfotsteg. (Egen partner er første dame/herre.) <i>6 byttomfotsteg.</i></p> <p>Alle danser videre framover i dobbel ring. Alle danser rundt med egen partner med enhåndstak. Alle fortsetter å danse i dobbel ring fram til egen partner. De tar høyre hånd i høyre, danser rolig medsols helt rundt og slipper taket. Damene avslutter i indre ring med ryggen mot sentrum. Herren avslutter i ytre ring med front mot henne. Parene har nå danset ca. ½ gang rundt ringen og står omtrent rett overfor der de startet dansen. <i>6 byttomfotsteg.</i></p> <p>Dyp kompliment mot egen partner. Alle gjør dyp kompliment over 4 takter mot egen partner.</p>	
<p>7-12</p>	<p>6SSS</p>	<p>13-16</p>	<p>K</p>

Hedmarkskomponisten Johannes Steenberg har komponert mange menuetter som kler denne dansen godt.

Menuetpolonaise

Johannes Steenberg

F C7/F F Dm A7 Dm
 1 2 3 4

B \flat Hdim F F/C
 5 6 7 8

C7 F B \flat Gm Dm C7
 9 10 11 12

C7 F Gm C7 C7/F F C7/F F
 13 14 15 16^{1.} 2. V

B \flat E \flat B \flat C7 F Fine
 17 18 19 20

B \flat E \flat F F/B \flat B \flat F/B \flat B \flat
 21 22 23 24^{1.} 2.

F7 B \flat B \flat B \flat
 25 26 27 28

B \flat 7 E \flat F7 F7/B \flat B \flat
 29 30 31 32